

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Spiritualis Thesaurus Missæ

Sánchez, Gaspar

Coloniae Agr[ippinae], 1619

C. 9. Quæ Christiano, & sacerdoti inprimis incumbat præparatio,
antequam ad sacrum audiendum vel dicendum accingat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55223](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55223)

CAPVT IX.

*QVAE CHRISTIANO, ET
sacerdoti imprimis, incumbat præ-
paratio, antequam se ad sacrum
audiendum vel dicendum
accingat.*

PER Ecclesiasticum homi-
ni spiritus sanctus confu-
lit, vt, prius quàm ad oratio-
nem se accingat, cum Domino
Deo acturus, cor suum præpa-
ret, vtpote, opus adeo subli-
me, vnde tanta DEO gloria,
& tantum sibi emolumentum
prouenturum sit, instituturus.
Ante orationē, inquit, præpara
abi-

animam tuam, & noli esse quasi homo qui tentat Deum. Videtur is namque tentare Deum, & petere ab eo ut miraculum aliquod agat, qui deuotionis & lucis gratiam, & consolationem spiritualem dari à Deo in oratione solitam efflagitat, à parte tamen sua non præstat saltem quod potest, non parat scilicet cor suum: atque ut is qui sine hac præparatione ad orandum se parat Deum videtur tentare, & ab oratione surgit non bene satisfactus, quòd postulata non consequatur; sic è contra qui se præparat, & agit quod debet, sæpè penumerò etiam antequam gratiam à Deo postulet, eam à di-

uin

THESAURVS MISSAE. 7

uina eius manu recipere mere-
tur, iuxta id prophetæ Psal. 10.
Præparationem cordis eorum audi-
uit auris tua. id est, Tam liben-
ter Deus & gratanter concedit
petita eis qui ad orationem de-
bita præparatione accedunt, vt
sæpè etiam antequam postulata
proponant, postulantes exaudi-
at. Porro si ad quamlibet ora-
tionem instituendam, aliqua cor-
dis præparatione opus est, quã-
ta sanè opus erit ad Missam tum
celebrandam, tum audiendam,
in qua is Domino Deo exhibe-
tur honos quo maior in terra
exhiberi nequit, tantæque ab eo
gratiæ postulantur, tantaque di-
uina eiusdem maiestas nobis
G inibi

74 SPIRITVALIS
inibi elargitur, vt maiora dare
nequeat, filium inquam suum,
Dominum nostrū Iesum Chri-
stum, & vnà cum ipso omnia
gratiarum dona? Dat Deus in
Missa velut in mensa diuina &
lauta, animæ cibum nobis co-
medendum, verbum inquam
suum diuinum, sanctissimumq;
corpus & sanguinem suum: cum
verò cibus hic talis sit, quæ
reuera est, necesse est ante om-
nia eundem accommodare &
præparare, vt aliquod inde e-
molumentum & fructum per-
cipiamus; idque ad exemplum
ciborum corporalium, qui o-
nes, antequam comedantur, pa-
rantur & accommodantur. An
nor

THESAURVS MISSAE. 75

non fructus maturat Deus in
arbore, panis in furno p̄nsitur
& coquitur, carnes quoq; cru-
dæ non comeduntur, sed assæ
aut elixæ? horum quippe cibo-
rum nullus sine debita præpa-
ratione aliquo modo corpori
prodesset; quinimò non medi-
ocre sanitati damnum afferret.
Ad eundem planè modum in
animæ ferculis se res habet, ac
præsertim in eo, quod in sacra
altaris mensa Dominus nobis e-
largitur. Huius erat figura agnus
ille paschalis in veteri lege adeò
celebris; inter cęrimonias por-
ro in eiusdē comestione seruari
à Deo iussas, nō postrema fuit il-
la, q̄ crud' minimè cōedi posset:

G 2

Exod.

Exod 12. *Non comedetis*, inquit,
ex eo crudum quid, etiam vel mi-
nimum. Vetuit quoque ipsum
aqua elixari; id est, vnà cum vo-
luptatibus, delitijs, gaudijs &
cupiditate bonorum vitæ hu-
ius, (quorum omnium aqua fi-
gura est) quibus homo inordi-
natorum appetituum sitim se-
dare & extinguere cupit, come-
di; sed assum igne dumtaxat, &
hoc pacto declararet, Agnum
Dei, qui in altari comedendus
nobis datur, antè meditationis
& viuæ cõsiderationis, vel per-
fidem excitatæ, eius quod rece-
pturi sumus, & Domini, quem
hic adoratum & à quo in Missa
gratiam petitem abimus, esse

igne

THESAVRVS MISSAE. 77

igne assandum: nam, vt sanctus
Propheta loquitur Psalmo 38.
*In meditatione mea exardescet ig-
nis*: attente nimirum meditan-
do ad minimum hæc tria aut
quatuor puncta, quis scilicet
veniat, ad quem veniat, & ad
quid veniat, & quid illi debeam
& quo ob tale ac tantum bene-
ficio illi modo seruire teneam.
Ignis huius flabrum, ita vt ar-
deat (vti iam dictum est) esse de-
bet quod fide viua credam, ha-
bere me in Missa præsentē Dei
filium, incarnatum, natum, ad-
oratum, prædicantem, sacratiffi-
simum hoc mysterium institu-
entem, vitam pro me suam, &
omnium vitæ suæ sanctissimæ,

G 3

pas-

passionis ac mortis meritorum,
quæ infinita sunt fructum pro
me dantem. Ad Missam ergo me
conferā, non sicut ad aliud quid
libet homo se confert, sed cum
gaudio, libenter & cum deside-
rio videndi desideratum omni-
bus sæculis, & illum ipsum Do-
minum, qui de seipso ait Luc. 10
*Multi prophetae & reges voluerunt
videre, quæ vos videtis, & non ve-
derunt; & audire quæ auditis, &
non audierunt, filium inquam Dei
in Missa, factum hominem; vi-
dere, & verba ab ore eius in E-
uangelio audire. Quantopere
nobis inuiderent Melchisedec,
Abraham, Isaac, Iacob, Moyse,
Daniel, & reliqui sancti veteres,
si fideles Missæ posse assistere*

THESAURVS MISSAE. 79

viderent, sibi verò id illicitū esse; cum diuinū hunc cibū vel eminus tantū olfaciendo, & credēdo, aliquādo ipsū venturū & se fidelibus daturū, tantā præ se gratitudinē tulerint, & sanctimoniā coluerint. quocirca meritò beatos dicit Redemptor oculos illos, quibus tale quid cernere datur. Luc. 10. *Beati oculique vident, quae vos videtis.* Hæc porro verba, quæ tum discipulis quidē solis redēptor est locutus, ad vniuersā Ecclesiā suā locutus esse cēsendus est: ipsa. n. ab illo tū tēpore ad vsq; finē mundi fide videt, quod ipsi oculis videbant, præsentem inquam Christum Deum & hominem; & audit, quod ipsi audiebāt, id est, quo-

tidie in Missa bonum Euange-
lij nuntium. Vt autem ad par-
ticularia magis, & præparatio-
nis huius ad Missam cum fructu
tum dicendam, tum audiendam,
proxim descendam, dico, nos
sacerdotes, & omnes in genere
fideles, duo imprimis antè age-
re debere, quàm Deo nos in al-
tari sistamus, & templum fan-
ctum subeamus. Primum, vt sac-
ctissimum hoc sacrificium Pa-
tri æterno offeramus. Secundum,
vt animam nostram ad ipsum
recipiendum præparemus, & ei
nos ita præsentemus, vt oculis
ipfius placeamus. Quantum ad
primum, vt rite debiteque ad
altare accedamus, cum ea inten-
tionem

THESAVRVS MISSAE. 81
ti one accedemus, quam Chri-
stus Dominus tum habuit, cum
seipsum in cruce Deo Patri ob-
tulit. Quatuor porro suo hoc
sacrificio Redemptor Iesus spe-
ctauit; duo quidem ad Patrem
æternum referebantur, ex infi-
nito quo eum prosequebatur
amore, nata: alia duo ad homi-
nes spectabant, quos etiam, Pa-
tris sui causa, eximio amore
complectebatur. Supremam er-
go Patris sui maiestatem spe-
ctans, infinita quadam ratione
illi placere satagebat, quod cum
in omnibus facere studebat, di-
cebat, *Ego quæ placita sunt ei (Pa-
tri meo Ioan. 8.) facio semper*. ac
proinde vicissim illi Pater res-
ponde-

pondebat, veluti hanc filij sui
voluntatem ac parendi deside-
riū gratanter acceptans. Mat. 17
*Hic est filius meus dilectus, in quo
mihi bene complacui, qui quantus
quantus est, mihi perplacet.* Di-
cebat deinde Saluator ipse in
corde suo, *Offero me diuinæ
Maieſtati tuæ in cruce, Pater ad
gloriã, honorem, voluntatē, &
beneplacitum tuum; et, si alium
hæc mors mea non eſſet allatu-
ra fructū, quã vt ex ea ſola tui
glorificatio nominis & bene-
placentis voluntatis tuæ execu-
tio ſequeretur, eodē planè mo-
do me offerre, quo me iam offe-
ro. Ad eundē etiam modū, cum
ad dicendã Miſſam aut audien-*
dam

THESAURVS MISSAE. 83

dam me accingā, in corde mecum
ipse dicā: Cupio tibi, Domine
ad filij tui carissimi imitationē,
satisfacere, complacere, tibi que
offerre rem, quæ infinitam tibi
voluptatem afferat, cum tibi sa-
cratissimum hoc offero sacrifi-
cium, (quod est meum, cum id
ipse mihi dederis) ad solam glo-
riam & honorem tuum, & ut id
tibi in voluptatē & gaudiū ce-
dat, quia ipse es qui es; & quoniā
hocce sacrificiū, in quo Dei fili-
us homo factus offertur, huius-
modi est, ut nō modò Deus Pa-
ter eodē delectetur & gaudeat,
verū etiam per ipsum & in i-
pso fecerit, facturūsq; sit sāctos
omnes sibi longē gratissimos,
ut testatur de illorum numero

vnus, Apostolus Paulus dicens:
Ephes. I. Gratificauit nos in di-
lecto filio suo. Quamobrẽ Do-
mine vnà cum sacratissimo filij
tui corpore offero tibi & meũ,
vnà cum eius anima meam, cum
eius memoria, intellectu & vo-
luntate meam, cum illius ocu-
lis, auribus, lingua etiam meam,
vt deinceps hæ meæ potentia
& sensus idem operentur quod
Christi, ego cogitem quod ipse
cogitauit, amem & velim quod
ipse amauit & voluit, oculi mei
videant vt videbant ipsius, lin-
gua loquatur, quod loqueba-
tur ipsius, manus etiam tangant
quod illius tetigerunt, denique
è Christo & è me non nisi vn
qu

THESAURVS MISSAE. 85

quid confletur, vt verè dicere
queam illud, quo tantopere
gloriabatur Apostolus Gal. 6.
*Viuo ego, iam non ego; viuit verò in
me Christus.* Ideo vt sacerdos,
dū ab altari reuertitur, & Chri-
stianus à templo, post auditum
sacrum, alius longè domum re-
deat, nec iam is, qui esse solebat;
sed vt omnis eius vita & opera
Christi Domini vitam operaq;
imitentur. Ecce, quanta muta-
tio ire scilicet ad altare aut té-
plum cum corde hominis, &
forsitan mali, & domum cum
corde Dei redire; loqui antè,
(fortè iurando, mentiendo, &
maledicendo,) vt homo, &
reuertere eum qui loquatur vt

H

Chri-

Christus. Hic scilicet est fructus cum quo è templo redire oportet. Secunda intentio, quam in cruce Christus respectu Patris sui æterni habuit, fuit ista. Intuebatur scilicet eū velut vniuersalē Angelorum simul & hominum benefactorem, à quo, ceu fonte quodam perenni, promanāt & promanaturę essēt omnia, quę vel habēt vel sperāt, naturę gratiæ ac gloriæ bona: hinc sanctissima eius anima, velut caput, omnes Patri suo acceptos reddere contendebat, & pro iisdem glorificare. Quocirca secundum hoc hæc in corde suo Christum similiaue dixisse fit verisimile: Hoc tibi, Pater æterne,
offe-

THESAVRVS MISSAE. 87

offero sacrificium, in agnitionem & gratitudinem omnium beneficiorum tuorum, & vt ipse debitas hinc gratiarum recipias actiones ac laudes; ac propterea sacrificium hoc sacrificium laudis dicitur. Eodem etiam modo sacerdos Missam celebraturus, & Christianus quilibet eandem auditurus, in corde suo Deo dicat: Agnosco, Domine, à diuina manu tua, me omnia quæ habeo naturæ, gratiæ & quæ spero gloriæ bona, recepisse, quin & alia multa particularia, quæ in me contulisti, & à malis me plurimis conseruasse; pro his inquam omnibus in gratiarum merito

H 2

actio-

actionem tibi sacratissimū hoc offero sacrificium, & me vnā cum ipso, vt ipse meā vtaris opera, faciendo de me prout placuerit, ac veluti de re tua ad voluntatem tuam & beneplacitū disponendo. Alias duas intentiones in crucem Christus tulit quoad proximum. Prima fuit hæc, ex infinito quo homines prosequeretur amore, assumpsit in se onus pro eorum omnium peccatis satisfaciendi, quorum se ipse debitorem constituit: hinc dum ad passionem contendebat, sic in corde eum ad Patrem suum æternum locutum sit tali modo. Offero diuinæ maiestati tuæ Pater sanguinis

THESAURVS MISSAE. 89

uinis mei pretium, idque in humanorum delictorum solutionem. Quod autem hæc illius fuerit intentio, ipsemet Saluator testatus est, dum in calicis consecratione sic ait: Matth. 26. Marc. 14. Luc. 21. *Hic est calix sanguinis mei, noui & æterni testamenti, qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.* Dicit, pro multis quantum ad remedij efficaciam; neque enim id omnibus sed multis profuit, id est omnibus, qui id sibi applicare volunt. Verum quoad sufficientiam, etiam ad infinitos mundos redimendos sufficiens continetur in sanguine Iesu Christi pretium. Sic ergo

H 3

& sa-

& sacerdos celebraturus, & fidelis Missam auditorus, faciant. Primò sacrificium hoc consideret velut rem suam, cum id illi à Patre æterno, quin & ab ipso filio datum sit: sibi enim Pater eo opus nõ habebat, & Christus (vt docet Apostolus) in vanum moriturus non erat. Nobis natus, nobis datus, canit etiam Ecclesia. Deinde cū sacrificium hoc sanctissimum, velut quid suum considerarit, cū Deo sic ratiocinetur, & in corde suo dicat. Quot tibi delictorū Domine debitis deuinctus sum? an centum, mille, bis mille? Debitum confiteor, quod sanè me non parū afficit: inprimis quod te offenderim, qui talis tantus.

THESAURVS MISSAE. 91

que es; ac firmiter mecum propono numquam te posthac amplius, etiam quamcumque ob causam, offendere; quapropter in satisfactionem pro peccatis meis omnibus sanguinis huius, (qui meus est, cum ipse & filius tuus eum mihi dederitis) pretium accipe, hinc tibi sume quantum ad solutionem sufficiat, cætera verò pars ad me redeat. Hæc consideratio per fidem animata maximam afferre consolationem nata est, cum tanta sufficientem, certam, & quidem quotidie, pro peccatis nostris solutionem habeamus. Quanti verò sit vel vnius peccati letalis remissio, à dæmonibus

H 4

& à

& à damnatis plerisque, ob vnicum peccatum lethale ardentibus, & in omnem æternitatem arsuris, petamus. Adeò vt, cùm Deus peccatum aliquod mortale nobis condonat, non minus nobis beneficium det, quàm si nos inferno eriperet. Indeigitur colligamus licet, quantum commodi vel vna nobis Missa afferat, ipsam si nobis applicare nouerimus, cùm in ea non vnius sed omnium peccatorum nostrorum remedium ac remissionem habeamus. Quarta intentio, & secunda quantum ad proximum, qua se Redemptor Iesus ad mortem obtulit, fuit hæc, promereri scilicet

THESAURVS MISSAE. 93

licet nobis spiritum sanctum, & diuinum hocce donum à Patre impetrare. Adeò vt, postquam remissis culpis Deo reconciliati iam sumus, aliud nobis deesse non videatur, quam spiritus sancti abundantia, ad viuendum vti Christus vixit, & Apostoli, & reliqui sanctorum, qui eundem receperunt. Christum porro Dominum hac intentione ad passionem iuisse, ex eius ad Apostolos verbis fit manifestum. Ioan. 16. *Expedit, inquit, vt ego vadam ad Patrem, id est moriar: si enim non abiero, Paracletus non veniet ad vos, si autem abiero, mittam eum ad vos. Sic itaq; & sacerdos celebraturus, & fidelis*

94 SPIRITVALIS
fidelis sacra auditurus, in corde
suo ad Patrem æternum dicat:
Post delictorum veniam iam ac-
ceptam Domine, spiritu tuo o-
pus habeo, ad viuendum scili-
cet, vt filius tuus vnigenitus vi-
xit. Offero igitur diuinæ maie-
stati tuæ in altari filiū hunc tu-
um pretiosissimum, qui meus
est, idque in commutationem
cum spiritu sancto: hunc *mibi*
pro illo & pro infinitis eius me-
ritis dona, vt secundum volun-
tatem & sanctum beneplacitum
tuum posthac viuam. Da *mibi*
spiritum humilitatis, obedi-
tiæ, caritatis, omniaque spiritu
sancti dona & fructus, vna cum
ipso, vt in omnibus tibi place-
cerit.

THESAVRVS MISSAE. 95
re, seruire & amare te elabo-
rem.

Vltima præparationis huius
pars consistit in anima ador-
nanda, vt nimirum sine vlla
confusione ac rubore sistere se
Deo in sacro altari & in templo
sancto eius possit. Pudorem sa-
nè & ruborem incutit, & ijs,
quibus oculi sunt ad viden-
dum, sufficientem sensus, do-
loris, lacrymarumque materi-
am suggerit, nimia illa anxietu-
do & tempus, illud quod in
se adornanda comendaque
mulier aliqua infurait, dum
vel ab æqualibus visitanda,
vel illas ipsa visitatura est.
Tot enim horis ante speculum
se con-

se constituit, toties se speculatur, videt & peruidet, vt vel alteri mulieri placeat, quæ nominus vana est quàm ipsa: econtra verò exiguum illud, vtpotius nullum, tempus, quoin se componendo adornandoque Christianus insumit, vt visitatum abeat Deum in templo sancto suo, eiusque diuinis oculis se sistat, omnium verò deterrimum, hancce rem tam parui fieri ac vili pendì, vt fortè vix vnum de mille sit reperiri qui de se antè componèdo sollicitus sit, imò eius ne recordetur quidem, quàm Regem regum in aula sua, id est templo visitatum abeat. Et est san-

mirat

THESAURVS MISSAE. 97

mirandum & dolendum, tam
parum de hac re in cathedris
cœtus fidelium commoneri, vt
doccantur nempe, quò & ad
quid se conferant, quando sa-
crum audituri domo exeunt.
Sacerdotes quoque ad altare à
lecto, vel fortè à foro, se con-
ferre, nulla alia præmissa confi-
deratione aut præparatione,
quam quòd horas fortè negli-
gèter percurrerint, res est sum-
mopere reprehendenda. Vbi
ergo Christum Dominum in
augustissimo hoc sacrificio, cum
ijs quas iam antè posuimus in-
tentionibus obtulerit celebra-
turus, aut Missam auditurus,
animam suam componere &
I adori-

adornatè incipiat, crucifixum
Christum sibi ante oculos po-
nendo, speculum inquam illud
sine macula. Hoc in speculo in-
tueatur, quæ animam suam co-
inquent maculæ, easque au-
ferre studeat; oculorum scilicet
leuitatem, verba otiosa, men-
dacia, iuramenta, maledictio-
nes, murmuraciones linguæ,
inordinatos affectus & appeti-
tus cordis, eosque exuat. Con-
sideret virtutes quæ sibi de-
sunt, easque animo suo infere-
re studeat. Singillatim verò
fidem excitare & accendere co-
netur, dicens in corde suo,
firmiter & indubitatè credo,
Iesum Christum, Redempto-
rem

THESAURVS MISSAE. 99
rem nostrum, in sanctissimo
hoc Sacramento praesentem ad-
esse, eumque à me iam iam vel
recipiendum, vel alloquendum,
& abire me ut necessitatibus
meis aliquod leuamen ab illo
efflagitem Addat & spem, di-
cendo, Ab hoc Domino pec-
catorum meorum veniam, per-
seuerandi gratiam, mortem
beatam, & deinde gloriam
spero. Adiungat caritatem di-
cendo, Cupio tibi Domine &
exopto bonum omne quod
habet, quod est infinitum, ut
scilicet aeterni, immensi, infi-
niti Dei sis filius, summa & aeter-
na bonitas, sapientia, gloria; id-
que cupio amore tui, & ut tibi

I 2

ali-

100 SPIRITVALIS
aliqua ratione gaudium affe-
ram, etiam proximis, amicis &
inimicis, non secus ac mihi, ijs-
que hoc ipsum à te posco quod
mihi, etiam omnium mandato-
rum tuorum, vti & Ecclesiæ
tuæ, obseruationem. Adiungat
& verum de peccatis dolorem,
dicens: pēnitet me Domine
quòd te, qui tantus & talis es,
offenderim, firmiterque me-
cum statuo ob vllam rem cre-
atam numquam te offendere.
Ad eundem modum excitet in
anima sua, humilitatem, obe-
dientiam, patientiam, mansue-
tudinem, spiritumque sanctum
Dominicæ die sanctissimū cor-
pu

THESAVRVS MISSAE. IOI
pus & animam Beatissimæ Vir-
ginis omnibus hiscediuinis do-
nis præparauit, vt dignum filij
Dei habitaculum effici merere-
tur, sic & modò cœlo descen-
dat, eidem Domino, quem re-
cepturus es, domum præpara-
turus, ei que cum Dauide dicas,
Psal. 143. *Inclina calos tuos, Do-
mine, & descende.* Aequo proli-
xiores in hac præparatione fui-
mus, eo quòd magna fructus,
quem animabus nostris sacra-
tissimum hoc sacrificium adfe-
ret pars ab eadem haud dubiè
dependeat: & quoniam Sacer-
dotes & reliqui fideles sine vl-
la præparatione, sed tantùm è

consuetudine, ad Missam celebrandam audiendamque, vel ad sacram communionem abeunt, hinc, nihilo emendationes à templo communionis recedunt, nullo fructu spirituali percepto.

CA